

งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวมความหมาย

ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางอรรถศาสตร์ที่เรียกว่าการรวมความหมาย (Incorporation) นั้น ยังไม่ค่อยมีผู้ศึกษามากนัก แต่ก็มีผู้กล่าวถึง และศึกษาอยู่บ้าง ดังต่อไปนี้

2.1.1 ชาร์ลส์ เจ. ฟิลมอร์ (Charles J. Fillmore)

ฟิลมอร์¹ กล่าวถึงการรวมความหมายในคำกริยาว่า หมายถึง การที่การกของคำกริยาซึ่งอาจจะเป็นการกหนึ่งหรือมากกว่านั้น ปรากฏในโครงสร้างวลี แต่ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้างผิวได้ หรือสามารถปรากฏในโครงสร้างผิวได้เฉพาะเมื่อมีการขยายความการกนี้ การที่คำกริยามีการกซึ่งปรากฏในโครงสร้างวลี แต่ไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว หรือปรากฏในโครงสร้างผิวได้เฉพาะเวลาถูกขยายนั้น ทำให้คำกริยานั้นมีความหมายของการกนั้นแฝงอยู่ และเมื่อพิจารณาจากความหมายของคำกริยาในโครงสร้างผิว ก็อาจกล่าวได้ว่า คำกริยานั้นมีความหมายของการกนั้นเป็นนัยอยู่ ลักษณะเช่นนี้ เรียกได้ว่า เป็นลักษณะที่เกิดการรวมความหมายของการกไว้ในคำกริยา

ฟิลมอร์ ยกตัวอย่างคำกริยา doff ว่าเป็นคำกริยาชนิดที่รวมความหมายของการกซึ่งปรากฏในโครงสร้างวลี แต่ไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว กล่าวคือ คำกริยา doff มีความหมายของการกหลุดเริ่มต้นปรากฏในโครงสร้างวลี เพราะคำกริยานี้มีความหมายเท่ากับ remove something from somewhere แต่การกหลุดเริ่มต้นนี้ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้างผิวได้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ แม้ว่าจะมีการขยายความการกนี้ ก็จะไม่มียุทธวิธีเช่นประโยคข้างล่างนี้ปรากฏในภาษาอังกฤษ

¹Charles J. Fillmore, "Types of Lexical Information," in Semantics, ed. Danny D. Stienberg and Leon A. Jakobovits (London: Cambridge University Press, 1971), pp. 379-380.

*He doffed his hat from his balding head.

ส่วนคำกริยาชนิดที่รวมความหมายของการกซึ่งปรากฏในโครงสร้างสีก และสามารถปรากฏในโครงสร้างผิวได้เฉพาะเวลาถูกขยาย เช่น คำว่า kick นั้น จะมีความหมายของการกเครื่องมือ with legs or feet เป็นนัยอยู่ แม้ว่าจะไม่ปรากฏการกนี้ในโครงสร้างผิวก็ตาม ทั้งนี้เป็นเพราะคำกริยา kick มีความหมายของการกเครื่องมืออยู่ในโครงสร้างสีก ซึ่งการกเครื่องมือนี้จะไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว ยกเว้นเมื่อถูกขยาย จึงจะปรากฏในโครงสร้างผิวได้ เช่น

She kicked me with her bare foot.

*She kicked me with her foot.

2.1.2 วอลเตอร์ เอ คู้ก (Walter A. Cook)

คู้ก¹ ได้กล่าวถึงบทบาทของการก 3 แบบ ซึ่งจะช่วยในการจัดประเภทคำกริยาโดยใช้กรอบการก และช่วยไม่ให้จำนวนของกรอบการกมีมากเกินไปเกินความจำเป็น บทบาทของการกทั้ง 3 แบบนี้ ได้แก่

1. บทบาทของการกที่ไม่ปรากฏรูป (Vacant Roles)
2. บทบาทของการกที่แฝงอยู่ในความหมายของคำกริยา (Built-in Roles)
3. บทบาทของการก 2 ชนิด ในคำนามคำเดียว (Coreferential Roles)¹

บทบาทของการกแบบที่ 1 และแบบที่ 2 นี้ มีลักษณะตรงกับที่ฟิลมอร์ เรียกว่า การรวมความหมายของการกไว้ในคำกริยา บทบาทของการกทั้ง 2 แบบมีลักษณะดังนี้

¹Walter A. Cook, "Improvements in Case Grammar 1970," in Language and Linguistics: Working Papers, No. 2, ed. Richard J. O'Brien (Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1971), pp. 14-15.

¹บทบาทของการก 2 ชนิดในคำนามคำเดียว หมายถึง การที่คำนามคำเดียวมีความสัมพันธ์ทางการกกับคำกริยาถึง 2 การก เช่น คำว่า steal มีกรอบการกดังนี้คือ +[_AOSG/A=G] หมายความว่า คำกริยานี้มีการกเกิดร่วมได้ถึง 4 การก แต่การกผู้กระทำ และการกจุดหมายจะเป็นคำนามคำเดียวกัน คือ คำนามซึ่งบอกการกผู้กระทำ จะบอกการกจุดหมายด้วย

บทบาทของการกที่ไม่ปรากฏรูป หมายถึง การกซึ่งจำเป็นต้องปรากฏในโครงสร้าง
 ลึก แต่จะไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว คู่ก ยกตัวอย่างโดยเปรียบเทียบคำกริยา remind และ
 resemble ในประโยค

Fred reminds me of my late grandfather.

Fred resembles my late grandfather.

ในประโยคแรก มีการกผู้มีประสบการณ์ (me) ปรากฏอยู่ แต่ในประโยคที่ 2
 ไม่ปรากฏการกนี้ อย่างไรก็ตาม ในประโยคที่ 2 ก็มีความหมายของการกนี้แฝงอยู่ว่า

Fred resembles (to me) my late grandfather.

ดังนั้น ในโครงสร้างลึกของคำกริยา resemble จึงจำเป็นต้องมีการกผู้มีประสบการณ์
 ปรากฏอยู่เช่นเดียวกับที่การกนี้ปรากฏอยู่ในโครงสร้างลึกของคำกริยา remind เพียงแต่การกนี้
 จะไม่ปรากฏในโครงสร้างผิวของคำกริยา resemble เท่านั้น ลักษณะของการกผู้มีประสบการณ์
 ซึ่งปรากฏในโครงสร้างลึกของคำกริยา resemble แต่ไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว เป็นลักษณะที่คู่ก
 เรียกว่า บทบาทของการกที่ไม่ปรากฏรูป ซึ่งบทบาทนี้ทำให้คำกริยาทั้ง 2 คือ resemble และ
 remind มีกรอบการกแบบเดียวกัน

บทบาทของการกที่แฝงอยู่ในความหมายของคำกริยา หมายถึง การกซึ่งมีความ
 หมายเป็นส่วนหนึ่งของความหมายของคำกริยา เช่น คำว่า kick, slap และ kiss คำกริยา
 เหล่านี้มีความหมายของการกเครื่องมือรวมอยู่ในความหมายของคำกริยาเหล่านี้อยู่แล้ว ซึ่งการก
 เครื่องมือนี้ปรากฏในโครงสร้างผิวได้เมื่อถูกขยายความเท่านั้น แต่ถ้าไม่ขยายความการกนี้จะ
 ปรากฏในโครงสร้างผิวไม่ได้ ดังนั้น ถ้าหากกำหนดให้การกเครื่องมือนี้ปรากฏในกรอบการกของ
 คำกริยาเหล่านี้ จะทำให้สามารถตัดประเภทของคำกริยาเหล่านี้เข้าไว้ในประเภทเดียวกับคำ
 กริยาที่มีกรอบการก + [—AOI]

ถ้าเปรียบเทียบบทบาทของการทั้ง 2 แบบนี้ กับการรวมความหมายในคำกริยาของฟิลมอร์ จะเห็นว่า บทบาทของการที่ไม่ปรากฏรูป มีลักษณะเหมือนกับการรวมความหมายชนิดที่รวมความหมายของการที่ปรากฏในโครงสร้างลึก แต่ไม่ปรากฏในโครงสร้างผิว และบทบาทของการที่แฝงอยู่ในความหมายของคำกริยา มีลักษณะเหมือนกับการรวมความหมายชนิดที่รวมความหมายของการที่ปรากฏในโครงสร้างลึก และสามารถปรากฏในโครงสร้างผิวได้เฉพาะเวลาถูกขยายเท่านั้น

2.1.3 เจฟฟรีย์ เอส กรูเบอร์ (Jeffrey S. Gruber)

ผู้ที่ศึกษาเรื่องการรวมความหมายไว้มากที่สุด คือ กรูเบอร์ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการรวมความหมายในคำกริยาภาษาอังกฤษไว้ในหนังสือชื่อ **LEXICAL STRUCTURES IN SYNTAX AND SEMANTICS**¹ และได้ให้คำจำกัดความคำว่า การรวมความหมาย ไว้ดังนี้ คือ "กระบวนการที่จะรวมอรรถลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในโครงสร้างลึก (Prelexical Structure) เข้าไว้ในคำศัพท์เดี่ยว (Lexical Item) เมื่อปรากฏในโครงสร้างผิว"²

กรูเบอร์ได้เสนอว่า การที่คำกริยาบางคำ เช่น pierce อาจจะมีคำว่า through ตามหลังหรือไม่ก็ได้ โดยที่ยังคงมีความหมายเหมือนกัน เช่น ในประโยค

John pierced the cushion.

และ John pierced through the cushion.

เป็นเพราะว่าในโครงสร้างลึกของคำกริยา pierce นี้ มีอรรถลักษณะ THROUGH ปรากฏอยู่ร่วมกับอรรถลักษณะของคำว่า pierce เป็น PIERCE THROUGH และเกิดกระบวนการรวมความหมายรวมทั้ง 2 ความหมายนี้ไว้ด้วยกัน ปรากฏในรูปของคำกริยาคำเดี่ยว คือ pierce ในโครงสร้างผิวตั้งในประโยคแรก อย่างไรก็ตาม สำหรับคำกริยา pierce กระบวนการรวมความหมายเป็นกระบวนการที่ไม่บังคับใช้ ดังนั้น ถ้าไม่เกิดกระบวนการนี้ในโครงสร้างลึก อรรถลักษณะ THROUGH ก็จะไม่ปรากฏในโครงสร้างผิวในรูปคำว่า through ร่วมกับคำว่า pierce ได้ ตั้งในประโยค 2

¹ Jeffrey S. Gruber, Lexical Structures in Syntax and Semantics (Amsterdam: North-Holland Publishing Company, 1976), pp. 9-34.

² Ibid., p. 11.

กรูเบอร์ได้แบ่งประเภทการรวมความหมายออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการ บังคับใช้ของกระบวนการรวมความหมาย และตามลักษณะการจำเป็นต้องปรากฏของอรรถลักษณะ ในโครงสร้างสีก ดังนี้

1. กระบวนการรวมความหมายเป็นกระบวนการที่ไม่บังคับใช้ ดังนั้น อรรถลักษณะใดอรรถลักษณะหนึ่งในโครงสร้างสีกอาจจะถูกรวมเข้าไปในอีกอรรถลักษณะหนึ่ง หรือไม่ถูกรวมก็ได้ สำหรับการปรากฏของอรรถลักษณะในโครงสร้างสีกนั้น ในประเภทของการรวมความหมายประเภทนี้ อรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องจะต้องปรากฏในโครงสร้างสีกทั้งสิ้น

ตัวอย่างของการรวมความหมายประเภทนี้ ได้แก่ คำว่า pierce ซึ่งได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

2. กระบวนการรวมความหมายเป็นกระบวนการที่บังคับใช้ ดังนั้น อรรถลักษณะใดอรรถลักษณะหนึ่งในโครงสร้างสีกจะต้องถูกรวมเข้าไปในอีกอรรถลักษณะหนึ่ง และอรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องทุกอรรถลักษณะจะต้องปรากฏในโครงสร้างสีก ตัวอย่าง เช่น คำว่า cross ในประโยค

John crossed the bridge.

คำกริยา cross จะต้องใช้อรรถลักษณะ ACROSS ปรากฏร่วมด้วยในโครงสร้างสีก เป็น CROSS ACROSS กระบวนการรวมความหมายซึ่งบังคับใช้จะรวมอรรถลักษณะ ACROSS เข้าไว้ในอรรถลักษณะ CROSS และปรากฏรูปเป็นคำกริยาคำเดียวในโครงสร้างสีก คือ cross เนื่องจากกระบวนการรวมความหมายเป็นกระบวนการที่บังคับใช้ อรรถลักษณะ ACROSS จึงไม่สามารถปรากฏรูปในโครงสร้างสีกได้เลย ด้วยเหตุนี้ เราจึงไม่สามารถพูดว่า

*John crossed across the bridge.

ถึงแม้ว่าประโยคข้างบนนี้ไม่เคยปรากฏในโครงสร้างสีก ซึ่งหมายความว่า across ไม่เคยเกิดในโครงสร้างสีกเลย แต่เราทราบว่า across เป็นความหมายแฝงอยู่ในคำกริยา cross เนื่องจากเราอาจเปรียบเทียบประโยค

John crossed the bridge.

กับประโยค

John went across the bridge.

ทั้ง 2 ประโยคนี้มีความหมายเท่ากัน แสดงว่า *crossed* มีความหมายเท่ากับ *went across* ดังนั้นในโครงสร้างสีกของคำกริยา *cross* จะต้องมื่อรรถลักษณะ *ACROSS* ปรากฏร่วม แต่ได้เกิดกระบวนการรวมความหมายรวม *ACROSS* เข้าไว้ใน *CROSS* ทำให้ไม่เคยปรากฏคำว่า *across* ร่วมกับ *cross* ในโครงสร้างผิวเลย

3. กระบวนการรวมความหมายเป็นกระบวนการที่ไม่บังคับใช้ ดังนั้น อรรถลักษณะใดอรรถลักษณะหนึ่งในโครงสร้างสีกอาจจะถูกรวม เข้าไว้ในอีกอรรถลักษณะหนึ่ง หรือไม่ถูกรวมก็ได้ นอกจากนี้ อรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องอาจจะไม่ปรากฏในโครงสร้างสีก โดยมีอรรถลักษณะอื่นปรากฏแทนได้

การรวมความหมายประเภทที่ 3 นี้ มีลักษณะคล้ายกับประเภทที่ 1 เพราะเป็นกระบวนการที่ไม่บังคับใช้เหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่ว่า ในประเภทที่ 1 อรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องทุกอรรถลักษณะต้องปรากฏในโครงสร้างสีก แต่ในประเภทที่ 3 มีอรรถลักษณะอื่นปรากฏแทนที่ได้ อย่างไรก็ตาม การรวมความหมายประเภทที่ 3 นี้ กระบวนการรวมความหมายจะเกิดขึ้นได้เฉพาะเมื่ออรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องนั้นปรากฏในโครงสร้างสีก ถ้าเป็นอรรถลักษณะอื่นที่ไม่ใช่ อรรถลักษณะดังกล่าว กระบวนการรวมความหมายจะไม่เกิดขึ้นเลย

ตัวอย่างของคำกริยาที่มีลักษณะการรวมความหมายประเภทที่ 3 นี้ เช่น คำว่า *climb* เมื่อพิจารณาประโยคต่อไปนี้

- a. John climbed down the ladder.
- b. John climbed into the tent.
- c. John climbed along the fallen tree trunk.
- d. John climbed up the mountain.

จะเห็นว่า คำกริยา *climb* แสดงทิศทางของการปีนได้หลายอย่าง แต่ถ้าไม่มีคำบุพบทแสดงทิศทางในประโยค เช่น

- e. John climbed the mountain.

ประโยคนี้จะมีความหมายเพียงอย่างเดียว คือ *John climbed up the mountain.*

ที่เป็นเช่นนี้เพราะคำกริยา *climb* มีอรรถลักษณะที่แสดงทิศทางปรากฏร่วมในโครงสร้างสีกได้

หลายอรรถลักษณะ อรรถลักษณะเหล่านี้ อาจจะเป็น DOWN, INTO, ALONG หรือ UP และถ้าคำกริยาเลือกอรรถลักษณะ UP ปรากฏร่วมเป็นปริบทในโครงสร้างสีก ก็อาจจะเกิดกระบวนการรวมความหมายขึ้น รวมอรรถลักษณะ UP เข้าไว้ในอรรถลักษณะ CLIMB ปรากฏรูปเป็นคำกริยาคำเดียว คือ climb ในโครงสร้างผิว ดังในประโยค e. หรือถ้าไม่เกิดกระบวนการรวมความหมาย เพราะกระบวนการนี้ไม่บังคับใช้สำหรับคำกริยา climb อรรถลักษณะ UP ก็สามารถจะปรากฏรูปในโครงสร้างผิวร่วมกับคำว่า climb เป็น climb up ได้ ดังในประโยค e. แต่ถ้าคำกริยานี้เลือกอรรถลักษณะอื่น เช่น DOWN, INTO และ ALONG ปรากฏร่วมเป็นปริบทในโครงสร้างสีก กระบวนการรวมความหมายจะไม่เกิดกับอรรถลักษณะเหล่านี้ ซึ่งมีผลทำให้ต้องปรากฏรูปในโครงสร้างผิวเป็น climb down, climb into และ climb along เช่นในประโยค a, b และ c ตามลำดับ

จากลักษณะของการรวมความหมายของนักไวยากรณ์ทั้ง 3 ท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ฟิลมอร์ และ คูก กล่าวถึงการรวมความหมายในลักษณะที่เป็น การรวมความหมายของเฉพาะการก ส่วนกรูเบอร์กล่าวถึงการรวมความหมายในลักษณะที่เป็น การรวมความหมายของอรรถลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การกด้วย

2. ไม่ว่าจะเป็นการรวมความหมายของการก หรือ การรวมความหมายของอรรถลักษณะอื่น ลักษณะที่สำคัญ คือ การก หรืออรรถลักษณะนั้นจะต้องปรากฏในโครงสร้างสีกของคำกริยา (แม้ว่าการรวมความหมายประเภทที่ 3 ของกรูเบอร์ อรรถลักษณะที่เกี่ยวข้อง อาจจะมีอรรถลักษณะอื่นปรากฏแทนได้ แต่การรวมความหมายจะเกิดขึ้นได้เฉพาะเมื่ออรรถลักษณะนั้น ปรากฏในโครงสร้างสีก)

3. การปรากฏในโครงสร้างผิวของการกหรืออรรถลักษณะที่เกี่ยวข้อง มี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

- ก. ปรากฏในโครงสร้างผิวไม่ได้เลย
- ข. ปรากฏในโครงสร้างผิวได้

ในกรณี ข. การกหรืออรรถลักษณะที่เกี่ยวข้องอาจจะปรากฏในโครงสร้างผิวได้เฉพาะเมื่อถูกขยาย หรือไม่ต้องถูกขยายก็ปรากฏได้

2.2 ไวยากรณ์การก

เนื่องจากในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาความสัมพันธ์ในแง่การระหว่าง คำกริยากับคำนามหรือบุพบทวลีที่ถูกรวมความหมาย ดังนั้น จะกล่าวถึงความหมายของคำว่า การก และแนวทฤษฎีไวยากรณ์การกโดยย่อ ดังนี้

2.2.1 ที่มาและความหมายของคำว่า การก

ผู้ริเริ่มไวยากรณ์การกขึ้น คือ ชาร์ลส์ เจ. ฟิลมอร์ ซึ่งได้เสนอความคิดเกี่ยวกับ การก¹ เป็นครั้งแรกในบทความเรื่อง Towards a Modern Theory of Case² แต่ยังไม่ชัดเจนนัก แนวทฤษฎีไวยากรณ์การกของฟิลมอร์ เริ่มปรากฏให้เห็นชัดเจนเป็นครั้งแรกในบทความเรื่อง The Case for Case³ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นต้นแบบของไวยากรณ์การก

สาเหตุที่ทำให้เกิดไวยากรณ์การกขึ้น คือ ฟิลมอร์ไม่เห็นด้วยกับ โนม ชอมสกี (Noam Chomsky) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประธานและกรรมซึ่งชอมสกีก็กล่าวไว้ในหนังสือ ASPECTS OF THE THEORY OF SYNTAX ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในฐานะประธานและกรรมนั้น เป็นความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานซึ่งอยู่ในโครงสร้างลึก⁴ ฟิลมอร์เห็นว่าความ

¹ คำว่า การก ที่ฟิลมอร์ใช้นี้ มีความหมายต่างจากที่นักไวยากรณ์รุ่นก่อนใช้มา คำว่า การก ที่นักไวยากรณ์รุ่นก่อนใช้หมายความว่าถึง หน่วยซึ่งใช้เติมท้ายคำนามเพื่อแสดงว่า คำนามนั้นทำหน้าที่อะไร เช่น ทำหน้าที่เป็นประธาน หรือกรรม ความหมายของคำว่า การก ของฟิลมอร์
ดูหน้า 15

² Charles J. Fillmore, "Towards a Modern Theory of Case," in Readings in the Theory of Grammar, ed. Diane D. Bornstein (Cambridge, Mass: Winthrop Publishers, 1976), pp. 252-261.

³ Charles J. Fillmore, "The Case for Case," in Universals in Linguistic Theory, ed. Emmon Bach and Robert T. Harms (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968), pp. 1-88.

⁴ Noam Chomsky, Aspects of the Theory of Syntax (Cambridge, Mass: M.I.T. Press, 1965), pp. 63-74.

สัมพันธ์แบบประธานและกรรมนั้นไม่ควรจะอยู่ในโครงสร้างลึก เพราะเป็นแต่เพียงหน้าที่ซึ่งอยู่ในโครงสร้างผิวเท่านั้น และเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่คงที่ ไม่ว่าจะเป็นคำนามใด เมื่อปรากฏข้างหน้า คำกริยาและติดกับคำกริยาก็จะทำหน้าที่เป็นประธาน และเมื่อปรากฏข้างหลังคำกริยาก็จะทำหน้าที่เป็นกรรม ฟิล์มอร์เห็นว่าน่าจะมีความสัมพันธ์แบบอื่นซึ่งลึกกว่าความสัมพันธ์แบบประธานและกรรม และความสัมพันธ์นี้ควรจะเป็นความสัมพันธ์ทางความหมาย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่คงที่มากกว่า เช่น ในประโยค

John opened the door.

The door opened.

สำหรับขอมสก็ คำว่า door และ opened ในประโยคทั้ง 2 นี้ มีความสัมพันธ์ต่างกันโดยที่ในประโยคแรก คำว่า door ทำหน้าที่เป็นกรรม และในประโยคที่ 2 ทำหน้าที่เป็นประธาน แต่ถ้าดูจากความสัมพันธ์ทางความหมายแล้ว จะเห็นว่า คำว่า door และ opened มีความสัมพันธ์ทางความหมายเหมือนกันทั้ง 2 ประโยค กล่าวคือ คำนาม door มีความสัมพันธ์กับคำกริยา opened ในลักษณะที่เป็นผู้ทรง-รับสภาพที่เกิดจากการกระทำกริยานี้ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ ฟิล์มอร์เรียกว่า การก (Cases) และได้ให้คำจำกัดความคำว่า การก ดังนี้ คือ ความสัมพันธ์ทางอรรถวากยสัมพันธ์ระหว่างคำนามและคำกริยาในประโยค¹ ฟิล์มอร์ได้เสนอว่า ความสัมพันธ์แบบการกนี้ควรจะอยู่ในโครงสร้างลึกมากกว่าความสัมพันธ์แบบประธานและกรรม

2.2.2 กรอบการก และประเภทของการก

เนื่องจากคำนามมีความสัมพันธ์กับคำกริยาในประโยคโดยบอกการกใดการกหนึ่ง ดังนั้น จึงสามารถจำแนกประเภทของคำกริยาโดยดูจากการกที่เกิดร่วมกับคำกริยาว่ามีการกอะไร เกิดร่วมได้บ้าง การแสดงการกที่เกิดร่วมกับคำกริยาคำหนึ่งได้เรียกว่า กรอบการก (Case Frame) ของคำกริยานั้น และคำกริยาที่มีกรอบการกเหมือนกันก็จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน เช่น

น้อยล้วย

0

น้อยอ้วน

0

¹Charles J. Fillmore, "The Case for Case." p. 21.

คำนาม น้อย มีความสัมพันธ์กับคำกริยา ส่วย และ อ้วน ในลักษณะที่เป็นผู้ทรง-รับสภาพส่วย และ อ้วน ตามลำดับ คำกริยาทั้ง 2 คำนี้จึงเป็นคำกริยาประเภทเดียวกัน คือ $+[-O]$

ฟิลมอร์แบ่งประเภทของการออกเป็น 2 ประเภทดังนี้ คือ

1. การกวางใน (Core Case) หมายถึง การกวางที่มีความสำคัญในการแบ่งประเภทคำกริยา ซึ่งจะต้องใส่ไว้ในกรอบการกวางด้วย เช่น การกวางผู้กระทำ (Agentive) และการกวางผู้ประสบการณ¹ (Experiencer)¹ เป็นต้น

ตัวอย่าง

พาลอริ่ง
A

พาลอติ่นเต้น
E

ในประโยคแรก คำว่า พาลอ มีความสัมพันธ์กับคำกริยา ริ่ง ในลักษณะที่เป็นผู้กระทำกริยา หรือมีกรอบการกวาง $+[-A]$ และในประโยคที่ 2 พาลอ มีความสัมพันธ์กับคำกริยา ติ่นเต้น ในลักษณะที่เป็นผู้มีประสบการณ¹ หรือมีกรอบการกวาง $+[-E]$ ดังนั้น คำกริยาทั้ง 2 คำจึงเป็นคำกริยาต่างประเภทกัน เพราะปรกฏกับการกวางต่างชนิดกัน การกวางผู้กระทำ และการกวางผู้ประสบการณ¹ จึงเป็นการกวางใน เพราะใช้แบ่งประเภทคำกริยาได้

2. การกวางนอก (Peripheral Case) หมายถึง การกวางที่ไม่มีความสำคัญในการแบ่งประเภทคำกริยา เพราะสามารถเกิดกับคำกริยาได้ทุกประเภท จึงไม่ต้องใส่ไว้ในกรอบการกวาง โดยปกติ การกวางนอกจะเป็นการกวางเวลา (Time) และการกวางสถานที่ (Locative)

ตัวอย่างของการกวางเวลา เช่น

วันนี้พาลอริ่ง
T

วันนี้พาลอติ่นเต้น
T

การกเวลาสามารถเกิดได้ทั้งกับคำกริยา วิ่ง และ ตื่นเต้น ซึ่งเป็นคำกริยาต่างประเภทกัน การกเวลาจึงไม่ช่วยแบ่งประเภทคำกริยา และไม่ต้องใส่ในกรอบการกของคำกริยาทั้ง 2 นี้

ตัวอย่างของการกสถานที่ เช่น

ในประเทศไทย เรากินข้าวเป็นอาหารหลัก
L

การที่ฟิลมอร์กล่าวถึงการกวงในและการกวงนอกนั้น นอกจากจะชี้ให้เห็นว่าการกวงในช่วยแบ่งประเภทของคำกริยาแล้ว การกวงในและการกวงนอกยังช่วยอธิบายว่าเหตุใดการกเดียวกันจึงสามารถเกิดได้ 2 ครั้งในประโยคเดียว กล่าวคือ ในประโยคว่า

น้อยกรอกน้ำใส่ขวดในตู้เย็นที่ห้องครัว
L L

มีการกสถานที่ถึง 2 การก แต่ประโยคนี้ไม่ขัดกับสัมมุตติฐานเรื่องการกที่ว่า การกชนิดหนึ่งจะเกิดในประโยคได้เพียงครั้งเดียว เพราะ ขวดในตู้เย็น เป็นการกสถานที่ชนิดที่เป็นการกวงใน (Inner Locative) ส่วน ที่ห้องครัว เป็นการกสถานที่ชนิดที่เป็นการกวงนอก (Outer Locative) ดังนั้น การกสถานที่จึงสามารถเกิดได้ 2 ครั้งในประโยคเดียว ความแตกต่างระหว่างการกสถานที่วงในและการกสถานที่วงนอก ก็คือ ถ้าเป็นการกสถานที่วงใน ผู้กระทำจะไม่อยู่ในสถานที่นั้น แต่ถ้าเป็นการกสถานที่วงนอก ผู้กระทำจะอยู่ในสถานที่นั้นด้วย เช่นในประโยค

น้อยกรอกน้ำใส่ขวดในตู้เย็นที่ห้องครัว
L L

ซึ่งมีการกสถานที่ 2 การก ที่ห้องครัว เป็นการกสถานที่วงนอก เพราะผู้กระทำ คือ น้อย อยู่ในสถานที่นี้ด้วย แต่สิ่งที่อยู่ในขวดในตู้เย็น คือ น้ำ ไม่ใช่ น้อย ขวดในตู้เย็น จึงเป็นการกสถานที่วงใน

2.2.3 การปรากฏของการกในโครงสร้างผิว

การกซึ่งได้กล่าวถึงข้างต้นนั้น เป็นการกในโครงสร้างลึก ซึ่งเมื่อปรากฏในโครงสร้างผิว จะต้องมีการกใดการกหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ถ้าหากมีการกในโครงสร้างลึกการกเดียว การกนั้นก็ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค แต่ถ้ามีหลายการกลำดับการปรากฏเป็นประธานของประโยคของการกมี ดังนี้ A (Agentive) - E (Experiencer) - I (Instrumental) - O (Objective) - S (Source) - G (Goal)¹ และการกที่ปรากฏใน

¹Walter A. Cook, "Improvements in Case . . .," p. 13.

กรอบการกรก็จะเรียงตามลำดับนี้ เช่น คำว่า เปิด มีกรอบการกร + [__(A) (I) O] ซึ่งหมายความว่า การกรผู้กระทำ (A) และการกรเครื่องมือ (I) เป็นการกรซึ่งอาจจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ ส่วนการกรผู้ทรง-รับ (O) จะต้องเกิดร่วมกับคำกริยานี้เสมอ และถ้าคำกริยา เปิด มีการกร A ปรากฏร่วม การกรนี้ก็จะเป็นประธาน แต่ถ้า A ไม่ปรากฏ มีแต่ I ปรากฏร่วมกับ O I ก็จะเป็นประธาน และถ้าไม่มีทั้ง A และ I O ก็จะเป็นประธาน

2.2.4 ชุดการกรของฟิลมอร์

ฟิลมอร์เชื่อว่า ความสัมพันธ์แบบการกรเป็นความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ในภาษาทั่วโลก และมีชุดการกรซึ่งเป็นลากลควบคุมภาษาอยู่ แต่ก็ยังไม่มีชุดการกรของนักไวยากรณ์ท่านใดเป็นที่ยอมรับว่าเป็นลากล ฟิลมอร์เองก็ได้เสนอชุดการกรไว้ 2 ครั้ง ในปี 1968 และปี 1970 ซึ่งมีความแตกต่างกัน สำหรับในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเสนอชุดการกรของฟิลมอร์ในปี 1970¹ ดังนี้

1. การกรผู้กระทำ (Agentive) หมายถึง การกรของสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น
2. การกรผู้มีประสบการณ์ (Experiencer) หมายถึง การกรของสิ่งมีชีวิตซึ่งได้รับการกระทบกระเทือนจากการกระทำ หรือมีความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่งทั้งทางร่างกายและจิตใจ
3. การกรเครื่องมือ (Instrumental) หมายถึง การกรของพลังหรือสิ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ หรือสภาพอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น
4. การกรผู้ทรง-รับ (Objective) หมายถึง การกรซึ่งแสดงสภาพใดสภาพหนึ่งซึ่งบังโดยคำกริยา หรือถูกกระทำด้วยการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง
5. การกรจุดเริ่มต้น (Source) หมายถึง การกรซึ่งแสดงจุดเริ่มต้นของการกระทำ หรือเหตุการณ์

¹Walter A. Cook, "Improvements in Case...", p. 12.

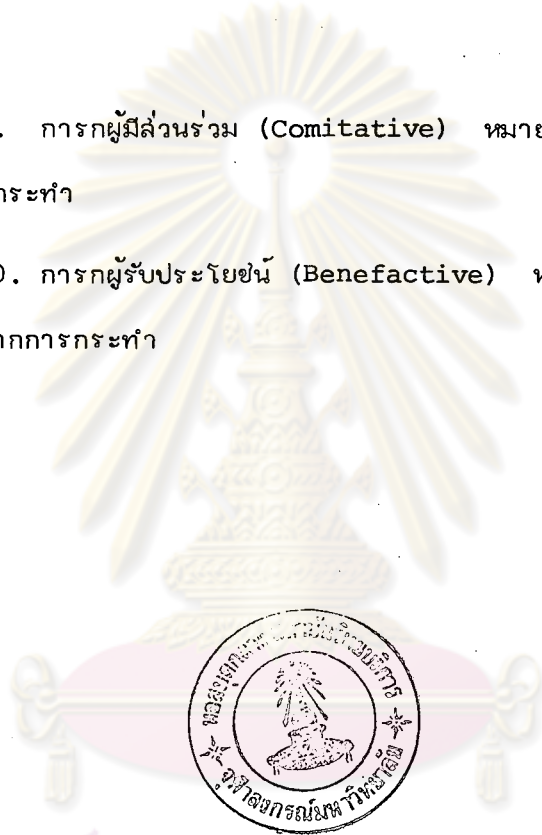
6. การกจัดหมาย (Goal) หมายถึง การกซึ่งแสดงจุดหมายของ การกระทำ หรือจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์

7. การกสถานที่ (Locative) หมายถึง การกซึ่งแสดงสถานที่ที่ เกิดการกระทำ หรือเหตุการณ์

8. การกเวลา (Time) หมายถึง การกซึ่งแสดงเวลาที่เกิดการ กระทำ หรือเหตุการณ์

9. การกผู้มีส่วนร่วม (Comitative) หมายถึง การกของสิ่ง มีชีวิตซึ่งมีส่วนร่วมในการกระทำ

10. การกผู้รับประโยชน์ (Benefactive) หมายถึง การกของสิ่ง มีชีวิตซึ่งได้รับประโยชน์จากการกระทำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย